

کارشال عالی مهدوی : حجت الاسلام دکتر مجتبی خندان

عصمت امام زمان از منظر آیات قرآن کریم

قسمت : دوازدهم

یظهرکم تطهیرا

خلیل بن احمد الفراهیدی می‌نویسد: «تَطَهَّرَ (به معنایی) پاک‌ی و تنزه و خویشتن داری از گناه و معصیت است»(خلیل بن احمد الفراهیدی، کتاب العین، ج ۲، ص ۹۷، انتشارات اسوه، قم، چاپ اول، ۱۴۱۴ هـ)
راغب اصفهانی در مفردات خود چنین می‌نویسد: «طهارت دو گونه است: طهارت و پاک‌ی جسم، و طهارت و پاک‌ی نفس که عامهٔ آیات قرآن کریم بر این دو معنا حمل می‌شود»(مفردات الفاظ القرآن، ص ۵۲۵)، لمةٔ «تطهیرا» که در پایان آیه تطهیر به صورت مصدر ذکر شده، طبق قواعد زبان عربی بیان کننده نوعی تأکید است و به تطهیر اهل بیت (ع) مربوط می‌شود. بنابر این، منظور از «طهِّرْکُمْ تطهیرا» در آیهٔ مورد بحث، تطهیر جسمی و روحی کامل اهل بیت(ع) مورد خطاب است.

مضمون آیه

این آیه شریفه بیان می کند که اراده خداوند بر این امر تعلق گرفته است که اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و اله از هر رجنس و پلیدی پاک باشند، تطهیر «طَهَّرْکُمْ» در پی «لَايَهْبُ غَنَمُ الرَّجْسِ» تأکیدی بر طهارت و پاکیزگی به دنبال دارد و شدن پلیدی‌ها است «تطهیرا» که معقول مطلق است نیز تأکیدی دیگر برای طهارت به شمار می‌رود. «لِحَسَنِ» که با الف و لام جنس است، هر گونه پلیدی فکری و عملی اعم از شرک، کفر، نفاق و جهل و دربر می‌گیرد(لمیزان، ج ۱۶، ص ۳۱۲). اما چنانکه بیان شد شیعه و اهل سنت در تفسیر این آیه اختلاف کرده اند این اختلاف عمدتاً پیرامون دو معیث است.

۱. اینکه آیا اراده خداوند (تربالله) که در این آیه مطرح شده اراده تکوینی است یا اراده تشریعی است.
۲. اینکه مصداق اهل بیت در این آیه چه کسانی هستند؟ علمای شیعه تکوینی بودن اراده خداوند در این آیه به دلائل زیر محرز می‌دانند:

۱. اراده تشریعی خداوند مبنی بر دور بودن از پلیدی‌ها و پاکیزگی انسان‌ها یا انجام تکلیف به اهل بیت پیامبر اختصاص ندارد بلکه خداوند اراده کرده است همه انسان‌ها از پلیدی‌ها بر حذر و به طهارت و پاکیزگی متصف باشند؛ چنان که در دستور به غسل و وضو می‌فرماید: خداوند به این وسیله می‌خواهد شما مسلمانان را پاک کند: مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ رِجْسَ بَیْنِ خَرَجٍ وَلَکِن یُرِيدَ لِيُطَهِّرْکُمْ. سوره مائده آیات دوم(المیزان، ج ۱۶، ص ۴۱۰).

۲. قرینه دیگری که اراده تکوینی در این آیه را نشان می‌دهد، این است که به استناد روایات فراوانی که در شان نزول خواهد آمد، این آیه در منقبت و ستایش اهل بیت است و اگر اراده صرفاً تشریعی باشد، دیگر منقبتی نخواهد بود زیرا این اراده برای همه وجود دارد. (مجمع البیان، ج ۸، ص ۵۶۰)

اعتقاد به عقابیت هر دینی و عمل بر اساس آموزه‌های آن، وابسته به اثبات عصمت پیامبر آن دین است.

عصمت به معنای معفوظ ماندن، مصونیت پاکدامنی و نگهداشتن نفس از گناه «وسیله بازداشتن» و «إِبرازِ مصونیت» است.
«إبراز مصونیت» در نظر روحی یا جسمی داری ویژگی‌ها و امتیازاتی خاصی است که باعث می‌شود در او ملکه اجتناب از گناه به وجود آید. آگاهی به عواقب ناگوار گناهان و ارزش اطاعت از خدای متعال حاصل می‌شود، و این آگاهی با نزول وی در پی وحی و یا الهام، ژرف و گسترده‌تر می‌گردد. شخص معصوم نه تنها بر واجبات، بلکه بر ترک اولی نیز مؤاخذه می‌شود، به‌طوری که حس می‌کند هیچ گونه اغماض و اهمالی در مورد او وجود ندارد.عصمت پیامبران به معنای پاک‌ی آن‌ها از خطرناک آلودگی به زشتی و پستی و مصونیت آنها از خطا در دریافت و ابلاغ وحی است.

منشأ عصمت پیامبران را گاه موهبت و لطف الهی در حق آنان و گاه قوه‌ای درونی در وجود پیامبران دانسته‌اند که مانع انجام گناه از سوی آنان می‌شود. امام، جانشین پیامبر و مرجع علمی در احکام شرعی و معارف دین و تفسیر قرآن کریم، و سنت نبوی است، لازم است که از گناه و خطا مصون باشد تا مردم بتوانند به او و سخنانش اعتماد کنند. در غیر این صورت، اعتماد مردم از هادیت بشریت نقض می‌شود و از بین می‌رود. این شخص باید معصوم باشد وگرنه احتمال تغییر و تحریف در شریعت همواره وجود خواهد داشته است. و با وجود آن، احتمال خطا و تحریف در تبیین درست احکام باقی می‌ماند و این امر با هدف از بعثت انبیا ناسازگار است.

در قرآن حدود بیست مرتبه مسئله آزمایش و امتحان مطرح شده و از ستهای الهی است. حضرت ابراهیم علیه السلام در هر آزمایشی که موفق می‌شد، به مقامی می‌رسید: در مرحله نخستین، عبدالله شد. سپس به مقام نبی‌اللهی رسید، و پس از آن رسول الله، خلیل الله و در نهایت به مقام امامت و رهبری مردم منصوب گردید. از پیام های آیه ابتلا این است که امامت، انتصابی است نه انتخابی. امام باید حتماً از طرف خداوند منصوب شود. خداوند در این آیه اولی الامر به طاعت مطلق از اولی الامر دستور داده است. هرگاه خداوند به طاعت بیز قید و شرط از کسی فرمان دهد، آن فرد، معصوم خواهد بود؛ چون اگر معصوم نباشد و دستور به انجامدادن گناه بدهد، اجتناع نقیضین لازم می‌آید؛ یعنی هم باید از او اطاعت کرد. آیه تطهیر، یکی از آیات مهم قرآن است که در مورد اهل بیت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآلوه‌وسلم) نازل گشته. در واقع الهادیت پیامبر از هرگونه گناه و اشتباه معصوم بوده و این عصمت باعث می‌شود تا آنان بتوانند رهبری و امامت مسلمانان را در جهت هدایت به رستگاری و دینداری بر عهده بگیرند.

حدیث روز

امام صادق علیه السلام

إِنَّ اللَّهَ خَرَمًا وَهُوَ مَكَّةُ وَلِزُجْلِهِ خَرَمًا وَهُوَ الْمَدِينَةُ وَلِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ خَرَمًا وَهُوَ الْكُوفَةُ وَ لَنَا خَرَمًا وَهُوَ قُمْ وَ نَسْتَدْفِنُ فِيهِ أُمَّرَأَةً مِّنْ وَلَدِي تَسْتَقْبِي فَاطَمَةً مِّنْ زَارِئَهَا وَحَيْثُ لَهَ الْخَتَّةُ،
خدا را حرمی است و آن مکه است، پیامبر را حرمی است و آن مدینه است، امیرالمومنین را حرمی است و آن کوفه است و برای ما حرمی است و در آن خانه ای فرزندان من به نام فاطمه دفن خواهد شد، هرکس وی را زیارت کند پاداشی بهشت خواهد بود.

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری راه روشن

مدیر روابط عمومی: سید علی ساداتی نژاد

خبرنگاران: محمدطها هَمَکی، شپوکاروینه

طراح و صفحه آرایی : علی دشتی منفرد ، ، فرشاد مصاحبی محمدی ، حمید کلبایی

آدرس: کاشان-بلوار باهنر-کوی شهید متقی- پلاک ۵۴- مجتمع راه روشن

بازگزارتی: ۰۹۱۹۶۱۳۱۳۸۶

اغتشاشگران پای میز محاکمه؛ از رَافَت اسلامی تا بر خورد عبرت آموز

و ممکن است که در گوشه و کنار اقدامی انجام داده باشند یا میدان دارن و صحنه‌گردانان که بر طبق اسناد به دست آمده، وابسته به برخی سرویس‌های بیگانه هستند، تفاوت قائل است. سرتاژیی خاطرنشان کرد: طبیعی است که برخورد دستگاه قضایی با گروه اول یعنی برخی جوانان هیجان زده، همراه با رافت و شفقت اسلامی خواهد بود و گرچه اقدام آنان مستلزم تنبیه و تذکر است اما نگاه اصلاح گرایانه قوه قضاییه براساس موازین اسلامی اقتضا دارد که با روشنگری، تبیین و رعایت مهربانی با آنان برخورد شود. سخنگوی قوه قضاییه تصریح کرد: واضح است که نوک پیکان مقابله قاطع و عبرت‌آموز قوه قضاییه با سرپنجه‌های دشمن در داخل و از دسته از افرادی است که با دستور بیگانه و سرویس‌های جاسوسی آنها بسیاری از عناصر اغتشاشات و قضایی‌ا اخیر را صادر و به دادگاه ارسال کنند؛ این پرونده‌ها در دادگاه تعیین وقت شده است و رسیدگی به برخی از آنها شروع شده است.

رئیس قوه قضاییه تأکید کرد: محاکمه کسانی که در قضاای اخیر مرتکب جنایت شدند و با عناصر ضدانقلاب در داخل و خارج و بیگانگان مرتبط بودند با دقت و طبق قانون انجام و این افراد وفق قانون مجازات خواهند شد و این مجازات بازدارنده خواهد بود.

و ممکن است که در گوشه و کنار اقدامی انجام داده باشند یا میدان دارن و صحنه‌گردانان که بر طبق اسناد به دست آمده، وابسته به برخی سرویس‌های بیگانه هستند، تفاوت قائل است. سرتاژیی خاطرنشان کرد: طبیعی است که برخورد دستگاه قضایی با گروه اول یعنی برخی جوانان هیجان زده، همراه با رافت و شفقت اسلامی خواهد بود و گرچه اقدام آنان مستلزم تنبیه و تذکر است اما نگاه اصلاح گرایانه قوه قضاییه براساس موازین اسلامی اقتضا دارد که با روشنگری، تبیین و رعایت مهربانی با آنان برخورد شود. سخنگوی قوه قضاییه تصریح کرد: واضح است که نوک پیکان مقابله قاطع و عبرت‌آموز قوه قضاییه با سرپنجه‌های دشمن در داخل و از دسته از افرادی است که با دستور بیگانه و سرویس‌های جاسوسی آنها بسیاری از عناصر اغتشاشات و قضایی‌ا اخیر را صادر و به دادگاه ارسال کنند؛ این پرونده‌ها در دادگاه تعیین وقت شده است و رسیدگی به برخی از آنها شروع شده است.

رئیس قوه قضاییه تأکید کرد: محاکمه کسانی که در قضاای اخیر مرتکب جنایت شدند و با عناصر ضدانقلاب در داخل و خارج و بیگانگان مرتبط بودند با دقت و طبق قانون انجام و این افراد وفق قانون مجازات خواهند شد و این مجازات بازدارنده خواهد بود.

ژل و کاشت ناخن: انسانی که حقیقتش به بعد ملکوتیش است
چطور اسیر جسم شده است؟ جسمی که برای روحتش اسیر است و حقایقش نیست. تصور کنید قصد مسافرت به مشهد دارید، مضحک نیست اگر ببینید گروهی از مسافران به محض رفتن به قطار مشغول تعویض پرده و میلمان و چییدمان واگن اند؟ جویری پرده و جوش می خورند، تمرکز می کنند انگر قرار است تا آخر عمر در قطار بمانند؟ حکایت آنهایی که این روزها مشغول تن آراییی شده اند اینگونه است. انگار نه انگار این جسم از بین رفتنی است و ابدیت را قرار است با حقیقت اصلی انسانی، با روح و جان بگذرانیم؟ از نگاه دیگر، انسانی که هیچ شناختی از هستی و ابعاد آن ندارد، از مرگ، قیامت، ابدیت و ... بعید نیست خودش را سرگرم این تن پروری ها بکند. درد بی دردی بدترین دردهاست. انسان آنقدر بی خیال و بی توجه به خلقت و هدف خلقتش شود که مهمترین دغدغه اش

زیبایی جسم فانی اش باشد. تن آدمی شریف است به جان آدمیت که نه همین لباس زیباست نشان آدمیت. انسانی که درکی از مرگ، آخرت، ملکوت و قیامت ندارد و اینچنین مفاهیم برایش ناآشناست باید هم به آب و آتش بزند تا آثار و نشانه‌های پیری و فنانی جسم را از خودش بزداید. چون حقیقتش را در همین جسم می بیند، پیری و نابودی اش یعنی انسان از اینرو می‌کوشد در ظاهر هم که شده، هزار بالا بر سرجمش بیآورد تا جلوه جوانی بگیرد.

در پایان اگر بخواهیم جمع بندی داشته باشیم؛

انسان فطرثا خواهان زیبایی است اما به جای پرداختن به جسم و ظاهر فانی، حقیقت زیبایی را باید در روح و جانش بیابد و آن را زینت دهد. از نگاه دیگر انسان خواهان جوادانگی است و این از جلالقدر توسط الهی (ع) تحویل گرفته می‌شود. انسان آنقدر بی خیال و بی توجه به خلقت و هدف خلقتش شود که مهمترین دغدغه اش

درج یک آیین جهانی در تقویم خورشیدی؛ فالیشویان دومین جمعه پاییز

شد؛ قالی‌شویان، آئینی سنتی مذهبی به واقعه شهادت علی‌بن‌محمدباقر(ع) در مشهد اردھال و نحوه به خاک‌سپاری این امامزاده جلیل‌القدر توسط اهالی قالی‌کشان اشاره دارد و دارای قدمتی چند صد ساله است.

آئین قالی‌شوی هر سال در دومین جمعه مهرماه هر سال (معمولاً در یکی از روزهای میان نهم تا پانزدهم مهرماه) در بقعه سلطان علی (ع) مشهد اردھال با تعصّب و غرور خاصی برگزار می‌شود و بازدیدکنندگان و زیارت کنندگان فراوانی به این منطقه سفر می‌کنند تا در این آیین شرکت کنند. بر اساس روایت قدیمی، پس از شهادت پیکر سلطان علی در حالی که در یک قالی پیچیده شده بود، برای غسل دادن به رودخانه برده شد؛ در تمام این سال‌ها در این آئین

سردبیر: محمد ادریسی

دبیر پژوهشی: مجتبی خندان

دبیر فرهنگی : محمد مهدی سعیدی

امور چاپ: چاپخانه ریحان

روابط عمومی: ۰۹۱۳۹۶۱۸۰۹۸

هشدار درباره «ترک تحصیل»

۳۰ درصد دبیرستانی‌ها

یک جمعیت شناس با اشاره به آمار ۱۰۵ میلیونی نوجوانان کشور، نسبت به ضرورت پوشش تحصیلی همگانی و اجباری ۱۵ تا ۱۸ ساله‌ها تا آخر مقطع دبیرستان تأکید کرد و گفت: ۷۰ درصد نوجوانان دختر و ۷۰ درصد نوجوانان پسر ۱۵ تا ۱۸ ساله محصل‌اند و ۳۰ درصد این جمعیت «رها» هستند. این یک مساله است و باید به پوشش تحصیلی

در این رده سنی توجه کرد. شهلا کاظمی پور در گفت‌وگو یی هم‌زمان با «روز نوجوان» با استناد به آمارهای جمعیتی سال گذشته اظهار کرد: در سال ۱۴۰۰ تعداد کل نوجوان (۱۰ تا ۱۸ ساله‌ها، ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر بوده که از این بین ۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تن، پسر و ۵ میلیون ۲۰۰ هزار نفر دختر هستند.

سال گذشته، جمعیت پسران نوجوان ۱۰ تا ۱۴ ساله، ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر و پسران نوجوان ۱۵ تا ۱۸ ساله نیز ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر بوده است.

در این بین آمار اینکه در سال گذشته جمعیت دختران ۱۰ تا ۱۴ ساله نیز ۳ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر و دختران ۱۵ تا ۱۸ ساله ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر بوده است، درباره وضعیت تحصیلی این رده سنی ادامه داد: طبق آمارهای موجود سال گذشته، ۹۴ درصد از پسران و ۹۵ درصد از دختران نوجوان ۱۰ تا ۱۴ ساله در مقطع ابتدایی و متوسطه اول محصل بوده‌اند. در خصوص نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ ساله نیز حدوداً ۷۰ درصد دختران و ۷۰ درصد پسران محصل بوده‌اند.

کاظمی پور ضرب اشتغال پسران نوجوان ۱۰ تا ۱۴ ساله را یک درصد و ضرب اشتغال دختران نوجوان ۱۰ تا ۱۴ ساله را نیم درصد عنوان کرد و این را هم گفت که این ضرب برای پسران ۱۵ تا ۱۸ ساله، ۱۶ درصد و دختران ۱۵ تا ۱۸ ساله ۳ درصد بوده است. یک پنجم دختران ۱۵ تا ۱۸ ساله ازدواج کرده‌اند.

وضعیت «بیکاری» نوجوانان غیرمحصل این جمعیت شناس با بیان اینکه طبق آمارهای موجود مربوط به سال گذشته ۱۰٫۲ درصد پسران ۱۰ تا ۱۴ ساله و حدوداً ۱۰٫۴ درصد دختران ۱۰ تا ۱۴ ساله دارای همسر بوده‌اند، خاطر نشان کرد: همچنین ۲۰٫۲ درصد از پسران ۱۵ تا ۱۸ سال و ۲۱ درصد یا به تعبیر دیگر یک پنجم از دختران ۱۵ تا ۱۸ سال دارای همسر بوده‌اند.

به گفته وی، حدود ۰٫۲ درصد جمعیت پسران ۱۰ تا ۱۴ ساله و ۰٫۲ درصد جمعیت دختران همین رده سنی «بیکار» بوده‌اند. این آمار برای پسران ۱۵ تا ۱۸ ساله ۲٫۸ درصد و برای دختران ۱۵ تا ۱۸ ساله نیز ۴ درصد بوده است. همچنین این جمعیت بیکار یا به تعبیر دیگر در جستجوی کار، محصل نبوده‌اند.

افزایش جمعیت نوجوانان به ۱۱ میلیون نفر تا سال ۱۴۰۵

کاظمی پور درباره روند جمعیتی نوجوانان طی ۱۵ سال گذشته نیز تصریح کرد: در سال ۸۵ جمعیت نوجوانان یعنی رده سنی ۱۰ تا ۱۸ سال ۱۳ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بوده‌اند، این جمعیت در سال ۹۰ به ۱۰ میلیون و حدود ۸۵۰ هزار نفر، در سال گذشته ۹ میلیون و ۷۰۰ نفر، در سال گذشته یعنی سال ۱۴۰۰ به ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر رسیده است. پیش‌بینی‌های ما این است که جمعیت نوجوانان یعنی رده سنی ۱۰ تا ۱۸ سال تا سال ۱۴۰۵ به ۱۱ میلیون ۶۰۰ هزار نفر برسد.

طبق اظهارات این جمعیت شناس، جمعیت نوجوانان تا سال ۹۵ به علت کاهش باروری روند نزولی داشته است و پس از آن از آنجا که جوانان دهه شصتی به سن باروری رسیدند و تعداد موالید افزایش یافت، جمعیت نوجوانان یعنی رده سنی ۱۰ تا ۱۸ سال مجدداً صعودی شد.

هشدار ی در خصوص پوشش تحصیلی نوجوانان

وی در عین حالی که معتقد است سطح پوشش تحصیلی در حال زیاد شدن و اشتغال نوجوانان رو به کاهش است، درباره پوشش تحصیلی سنین ۱۵ تا ۱۸ ساله‌ها هشدار داد و گفت: با این حال ذکر این نکته نیز قابل توجه است که در گروه سنی ۱۵ تا ۱۸ سال ۷۰ درصد در حال تحصیل هستند. آمار ۷۰ درصدی محصل در این رده سنی بسیار پایین است. پوشش تحصیلی در دبیرستان حتماً باید بالا رود، بخشی از علت گروه سنی که تحصیل نمی‌کنند به علت مشکلات مالی و در حال اشتغال‌اند و برخی بیکار و برخی دختران نیز ازدواج کرده‌اند. این مساله است و باید به پوشش تحصیلی در این رده سنی توجه کرد.

کاظمی پور در پایان سخنان خود تأکید کرد: زمانی پوشش تحصیلی همگانی ما را ابتدایی بود و پس از آن تا راهنمایی ادامه یافت اما پوشش همگانی تحصیلی تا متوسطه اول نباید باشد بلکه حتماً باید پوشش همگانی و اجباری تحصیلی را تا آخر دبیرستان قرار دهیم. این خیلی اشکال دارد که فقط ۷۰ درصد این رده سنی مدرسه می‌روند و ۳۰ درصد آنها رها هستند.